Voitto Järvimäki
Anestesiologian erikoislääkäri, OYS

Ethem Akural
LL apulaisopettaja, OY Anestesiologia, ethem.akural@ppshp.fi

Syyslukemista

Gabapentiinillä on hoidettu menestyksellä neuropaattista kipua ja sitä on tutkittu myös leikkauksenjälkeisen kivun hoidossa [1,2]. Asiasta on kattava katsaus Finnanestissa [3]. Nyt on julkaistu kaksi meta-analyysia gabapentiinin vaikutuksesta leikkauksenjälkeiseen kipuun [4,5].

Näissä tutkimuksissa on todettu gabapentiinin tehostavan kivunhoitoa erityyppisten leikkausten jälkeen. Gabapentiini on hyvin siedetty ja sillä voidaan vähentää opiaatin kulutusta ja opiaatin sivuvaikutuksia. Tutkimuksissa käytetyt erilaiset annokset ja eri leikkaustyypit antavat kuitenkin vaihtelevia tuloksia. Asian selkeyttämiseksi Kok-Juen Ho [5] keräsi tammikuuhun 2006 mennessä julkaistut artikkelit ja 20 potentiaalisesta tutkimuksesta 16 kelpuutettiin meta-analyysiin. Potilasmäärä tutkimuksissa oli 1151 ja näistä 614 sai gabapentiinia.

Meta-analyysissä todettiin preoperatiivisen 1200 mg:n gabapentiini-annoksen olevan käyttökelpoinen leikkauksenjälkeisen kivun hoidossa. Ennen leikkausta annettu gabapentiini vähensi kivun voimakkuutta ja opiodin kulutusta ensimmäisenä leikkauksenjälkeisenä päivänä. Pahoinvointia ja kutinaa esiintyi gabapentiiniä saavissa ryhmissä vähemmän, mikä selittyy opiaatin pienentyneellä tarpeella. Gabapentiinia saaneilla todettiin tilastollisesti enemmän sedaatiota ja huimausta esiintyi määrällisesti enemmän. Preoperatiivinen gabapentiini ei aiheuttanut vakavia sivuvaikutuksia.

Meta-analyysien perusteella gabapentiini tehostaa kivunhoitoa erityyppisten leikkausten jälkeen. Gabapentiini on hyvin siedetty ja sillä voidaan vähentää opiaatin tarvetta ja siitä johtuvia sivuvaikutuksia.

Meillä on myönteisiä kokemuksia gabapentiinin käytöstä selkäleikkauksen jälkeisen kivun hoidossa ja postoperatiivisissa, neuropaattisissa kivuissa.

1. Rorarius MG, Mennander S, Suominen P ym. Gabapentin for the prevention of postoperative pain after vaginal hysterectomy. Pain 2004; 110:175-81
2. MIKKELSEN S, HILSTED KL, ANDERSEN PJ, ym The effect of gabapentin on post-operative pain following tonsillectomy in adults. Acta Anaesthesiologica Scandinavica 2006; 50: 809–815
3. Rorarius MG, Mennander S. Gabapentiinin mahdollinen rooli leikkauksen jälkeisen kivun hoidossa. FINNANEST 2003; 36: 434–6
4. Hurley R W., Cohen SP., Williams KA. ym. The Analgesic Effects of Perioperative Gabapentin on Postoperative Pain: A Meta-Analysis. Regional Anesthesia and Pain Medicine 2006; 31: 237–247
5. Ho K, Gan TJ, Habib AS. Gabapentin and postoperative pain-asystematic review of randomized controlled trial. Pain, In Press, Available online 1 September 2006

Viimeisten parinkymmenen vuoden aikana audioanalgesia -tutkimukset ovat selvittäneet musiikin vaikutusta kivun kokemiseen. Mieluisa musiikin kuuntelu voi vaikuttaa kivun tuntemiseen ja sen aiheuttamiin negatiivisiin kokemuksiin.

Laura Mitchell [6] työryhmineen tutki 24 naista ja 20 miestä selvittääkseen huumorin, päässälaskutehtävien ja mieluisan muusikin kuuntelun vaikutusta kivun kokemiseen. Mieluisan muusikin kuuntelu pidensi merkittävästi enemmän kivuliaan ärsykkeen tolenranssia kuin päässälaskutehtävät. Mieluisan musiikin kuuntelu ja huumori vähensivät potilaan kivun tuntemista paremmin kuin päässälaskulehtevät. Lisäksi mieluisan musiikin kuuntelu lisäsi kivuliaan kokemuksen hallintaa paremmin kuin huumori, sen sijaan kivun voimakkuudessa ei ollut eroa ryhmien välillä. Musiikin kuuntelusta ei ole ehkä kivunlievittäjäksi, mutta se voi helpottaa kivun hallintaa. Meillä on OYS:ssä positiivisia kokemuksia kroonisesta kivusta kärsiville potilaille annetusta musiikkiterapiasta. Nykyteknologia MP3-soittimineen tarjoaa oivat mahdollisuudet ei-lääkkeelliseen kivunhallintaan akuutin kivun hoidossa. ❐

6. Mitchell LA, MacDonald RAR, Brodie EE. A comparison of the effects of preferred music, arithmetic and humour on cold pressor pain. European Journal of Pain 2006; 10: 343–351